

(המשך מעמוד 11)

גוהר סיפר ליוסף תקוע, כעבור כמה ימים, שהשליט המצרי תכנן פגישה עם שרת. אך ביטל אותה למחרת ההתקפה של צה"ל על מחנה צבאי ערפי ברצועת-עזה. הפעולה בוצעה באישורו של שרת. הוא נתן את האישור בידעו כי מצד מצריים יש הנכונות לפגישה. מדוע היה גמול עבדי-אלינאצר, "הרוזן המצרי" הנוראי, מוכן להיפגש עם ראשי-ממשלת ישראל?

הצגתי שאלה זו לפאניקאר, באותה פגישה בשנת 1959. כפי שדיווחתי אז: "שאלתי, כאדם שהכיר את ההתפתחות מקרוב, אם נכונה הדיעה... כי בשנים הראשונות של שילטונו רצה עבד-אלינאצר בהסדר (עם ישראל), וכי רק מאוחר יותר השתנתה עמדתו.

"פאניקאר, עד ראייה מס' 1 לאותה תקופה, אישר זאת ללא הסתייגות. לדבריו, רצה עבד-אלינאצר ליצור בהדרגה שלום עם ישראל, ואף עשה מעשים בכיוון זה. המיפנה הגדול לדעה בא בראשית 1955, שלוש שנים אחרי המהפכה (המצרית), כאשר צה"ל התקיף את עזה."

אולי כדאי להזכיר כאן שגיליתי אז כמה נסיונות אחרים של עבד-אלינאצר להיפגש עם שרת, ובעיקר את הפרשה הבאה:

כמה חודשים לפני מיבצע-סיני, זמן קצר אחרי שמשו שרת גורש על-ידי בן-גוריון ממישרד החוץ, שלח השליט המצרי שליח דיפלומטי בכיר לפאריס, כדי להכין פגישה בינו ובין שרת. ההצעה הועברה לשגריר ישראל, יעקב צור, וזה העבירה ארצה. שרת סירב.

על כל פנים: כשהגיע לשלטון, היה עבד-אלינאצר מוכן למגעים עם ישראל, כאחד ממעשיו הראשונים. הזמין אליו לקאהיר את ידידו הישראלי, ירוחם כהן, שליחו של יגאל אלון, עימו קשר יחסים אישיים הדוקים בתקופת מלחמת-העצמאות.

משו שרת סירב להתיר פגישה זו, והיא לא יצאה לפועל. שבועיים לפני מיבצע סיני עשה עבד-אלינאצר מאמץ נואש לארגן פגישה דחופה, כדי למנוע את ההתקפה. ממשלת ישראל השיבה בשלילה.

יוזמה מצרית נוספת לפגישה באה מייד אחרי איחוד מצריים-סוריה. גם הפעם לא נענתה ישראל.

הנסיון האחרון — הזמנת נחום גולדמן לפגישה עם עבד-אלינאצר בקאהיר — נודע לציבור, וסירובה של גולדה מאיר להתיר את הפגישה גרמה או להתפוצצות רבתי. אולם הנסיונות הרציניים ביותר מצד עבדי-אלינאצר נועדו להביא לפגישה בינו ובין שרת דווקא. מדוע?

היתה לערבים משיכה מיוחדת לאיש זה. הוא נראה כמו נכבד ערבי. הוא דיבר ערבית, וגם צורת-דיבורו נעמה לאוזן ערבית. הערבים זכרו את פגישתו ההיסטורית עם מזכיר הליגה הערבית, עבד-אל-רחמן, לפני מלחמת-השחרור. יתר על כן, בגלל מריבותיו עם בן-גוריון, אשר הדים מהן הגיעו לארצות-ערב, נוצר הרושם כאילו הוא חולק על המדיניות האנטי-ערבית של בן-גוריון, וכי הוא מייצג מדיניות אחרת. בקיצור: שהוא בעד מדיניות פרו-ערבית.

יוזמן שרת מוכיח בעניין שהיתה זאת אשלייה. הוא לא רצה להיפגש עם ערבים, מפני שדא היה לו מה להציע להם, בייחוד כשאזה העיקרית שעמדה או כמחסום בלייעבור בדרך לכל הסדר עם העולם הערבי: בעיית הפליטים.

בדיחה על הגבול

מן רב לפני שעלתה על הפרק פגישת שרת-נאצר, אירעה פרשה הגובלת בפארה, והמטילה אור על יחס ממשלת-ישראל בכלל, ומישרד-החוץ בפרט, לפגישות עם ערבים. ושוב: אי-אפשר לקרוא עליה מבלי לזכור את ההכרעות לא-אספור של מנהיגי ישראל על תשוקתם להיפגש עם מנהיגי ערב בכל עת, בלי תנאים מוקדמים, כדי להשיג שלום.

המעשה, ששרת עצמו מתאר אותו בהרחבה רבה מאד, היה כך: באפריל 1954 הורע מצבה הבינלאומי של ישראל, מעשי-התגמול התכופים של בון דיין, עוררו את זעם המעצמות נגדה. אז עלה על דעת מישרד-החוץ להרגיע את וושינגטון על-ידי מסירת שדר לאמריקאים, שבו הועלתה האפשרות של "פגישה דחופה בדרג רם (עם המיצרים) להסדרת העניינים".

שרת עצמו מודה ביזמונו של, לאמיתו של דבר לא קיוונו לתוצאה של ממש, וחשבנו כי על כל פנים יועיל לנו צעד זה לניקוי מעמדנו כלפי המעצמות בסופו של חשבון. כלומר: ראשי מישרד-החוץ היו בטוחים שהמצרים יסרבו, ובוה יגמר העניין. והנה קרה אסון נורא: המצרים הסכימו לפגישה.

גרוע מזה: ראש השגרירות האמריקאית בתל-אביב הודיע שממשלת מצריים עומדת לשגר לפגישה זו אדם שהיה איש-מפתח במיטטר המצרי: אלוף-מישנה מחמוד ריאד, כיום מזכיר הליגה הערבית, מי שהיה או האחראי במסכ"ל המצרי לענייני יש-ראל, ולאחר מכן היה שר-החוץ המצרי.

אפשר היה לחשוב שתשובה זו תמלא את לב הממשלה בשימחה — סוף-סוף הפגישה הישירה עם המצרים, שאותה דרשה ישראל פעמים כה רבות! אך במישרד-החוץ קמה בחלח נוראה.

תחילה החלה הקירה גדולה: מי בכלל הודיע לשגרירות ארצות-הברית בישראל על כל העניין? נתברר שהיתה זאת יוזמה פרטית של ראובן שילוח, שהיה ציר בושינגטון, שכלל לא ידע על השדר לושינגטון. הוא השמיע את ההצעה באופן מיקרי בשיחה שיגריתית.

קמה שערוריה במישרד-החוץ, "מדוע שרת, כיצד מלאו לבו של ראובן (שילוח) לפעול בעניין כה רציני ודק על דעת עצמו?" נוסף על הוועם על יוזמתו הפרטית של סקיד בכיר, עלה וצף חשש נורא עוד יותר: שמא ירגיז הדבר את מישרד-הביטחון (בראשות לבון) והמטכ"ל (בראשות דיין). רשם שרת בהדרה: "השערוריה הקיפה מייד את מישרד-הביטחון והמטכ"ל. שם אין חסרים אנשים המוכנים לשיש לביוון מישרד-החוץ ולהתכבד בקלונג".

נא לזכור: הביוון הוא השגת פגישה פנימי-אלינאצר עם קצין מצרי מדרג עיוני. זהו "קלון".

החלה סידרה קדחתנית של התייעצויות מבוהלות. באה לידי גילוי ברור שהאיפה הכללית לחבל בפגישה, ואם אפשר למנוע אותה בכלל, אבל האמריקאים החלו לוחצים, וביקשו תשובה: מה יהיה סדר-היום של הפגישה, מי יבוא בשם ישראל, היכן יש לערכה. אי-אפשר היה להתחמק.

דיין תבע שלא לדבר בפגישה על הסדר קבוע של פגישות המפקדים היש-ראליים והמצריים בגבול, מפני שהסדר כזה, רק כובל ידיו מלהגיב (על תקריות). כלומר: התגובה היתה חשובה לו יותר ממניעת התקריות עצמן. שנית, לא רצה דיין שידובר על ההסגר בתעלת-סואץ, מפני שהוא התכוון או לפרוץ את ההסגר בכוח.

שרת עצמו הציע טכסיס מחוכם — שיטה שעמדה לממשלת ישראל פעמים רבות, כשרצתה לחבל במאמצי-הסדר, עד שהערבים, גפלו על "השכל" בשנים האחרונות. הטכסיס: להציג מראש נושאים כה מופלגים, שהערבים יחששו לבוא בכלל לפגישה. הוא הציע על כן, לחתור להרחבת המיטטר, למען תכלול את הבעייה המדינית של הפסקת פעולות-האיבה בכלל, כולל חרם והסגר ותעמולה.

כלומר: במקום לדבר על הבעייה הבודעת של מניעת הקטל ההדדי לאורך הגבול, הדבר שהמצרים הסכימו לו, לדבר על כל בעיית ישראל-ערב, כולל החרם הערבי, התעמולה העויינת וסגירת תעלת-סואץ.

מובן מאילו שלכן לא היה כל סיכוי, וכך ניתן היה לקבור את הפרשה הבלתי-יניעמה, מבלי שישראל תיראה בעיני דעת-הקהל כמי שמחבלת בהפגת המתיוחית. ואכן, המצרים חזרו בהם, והפגישה בוטלה.

טונו

השבוע משחקים של הליגות האנגליות * * *

מינימום הפרס הראשון
100.000 ל"י
(כולל העברה) * * *

מינימום כלל הפרסים
200.000 ל"י
(כולל העברה)
מחזור מס' 44 הוא האחרון לעונת 1973/74 וכל הפרסים יחולקו

עשה לך מנהג קבוע - מלא טונו בכל שבוע!

המועצה להסדר ההימורים בספורט

סוף לגירושין ולפירוד חברות! היא תישאר שלך ותשיב לך אהבה

בחוברת הסברה שהוצאה לאור ע"י פרופסור הוצאה והמצת ספרי מידע בע"מ, יש פתרון לבעיה המטרדית הרבה גברים בריאים ובהחלט בלתי מאושרים כתוצאה מיחסי מין בלתי מספקים ומאכזבים (המסיימים מהר מדי ואינם מהנים את בת זוגם).

חוברת הסברה חושפת בעיה זו ומלמדת את הקורא כיצד להתגבר עליה ולקיים חיי מין מספקים. לקוראי החוברת יתוסף מידע חשוב. הכל אודות משחק אהבה ארוך ככל שתרצה ומספק, מלווה בתמונות תנוחה.

המחיר — 20 ל"י, הכתובת לרכישה אצל המפיץ הבלעדי, ד"ר ש. גרונימן, מס' 8 רמת אביב, או שלח/י צ'ק המחאת דואר לת.ד. 17100 תל-אביב, ותקבלי את החוברת לביתך. נא לצרף את המודעה. ה.ע.

כלבים

וחיית-שעשועים

הטו על ההי

כלבים בעלי תעודות-יוחסין וכל סוגי כלבים וגורים ברי-איים, חתולי-בית וחתולתולים, טיפול וטרינרי יומיומי, פנ-סיון לכלבים וחתולים, אמב-טיות נגד טפילים.

אגודת צער-בעלי-חיים, תל-אביב, רח' שלמה 30, יפו. טל. 03-827621.

קורס לדוגמניות

בחיפה

קורס מיקצועי לדוגמנות וטיפוח החן

מחלקה מיוחדת להרזייה

הכוונה לעבודה בגמר הקורס ת.ד. 856, חיפה

הזמן כבר עכשיו מקום למודעות בגיליון ראשי-השנה של העולם הזה